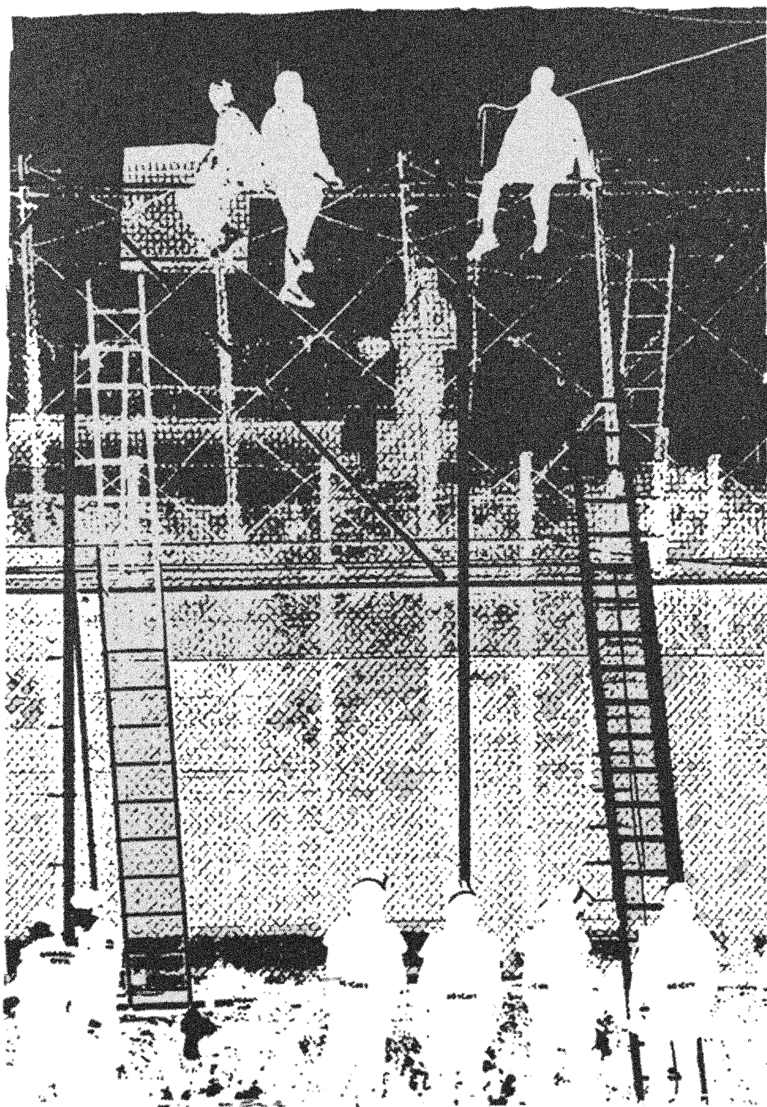

ΣΩΜΑΤΑ ΦΤΗΝΑ/ ΣΩΜΑΤΑ ΞΕΝΑ

Η ΚΡΑΤΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ

antifa λευκοσα

Η μπροσούρα συντάχθηκε από την ομάδα antifa λευκοσα και κυκλοφόρησε το Δεκέμβρη του 2015 σε 500 αντίτυπα. Η αναπαραγωγή, αντιγραφή και χρήση του κειμένου είναι ελεύθερη και επιθυμητή για κινηματικούς σκοπούς. Θα εκτιμήσουμε την αναφορά στην πηγή.

Για επικοινωνία: antifanicosia@espiv.net

Περιεχόμενα

Εισαγωγή / Πρώτη βουτιά στο βούρκο σ.4

Δημιουργώντας την παρανομοποίηση σ.7

> Η διαδικασία αίτησης ασύλου σ.7

> Συνθήκες κατά τη διαδικασία αίτησης ασύλου - η παρανομοποίηση σ.7

> Μετά την απόφαση - η τιμωρία σ.9

> Στατιστική της παρανομοποίησης σ.12

> Καλοί πρόσφυγες - κακοί μετανάστες; σ.14

Στιγμές από το βούρκο σ.16

> Άσχημος κόσμος, γι' αφεντικά πλασμένοι σ.16

> Η δούλα και οι κύρηδες: οι οικιακές εργάτριες σ.17

> Οι δικές μας κοντινές Μανωλάδες σ.19

Συμπεράσματα για αντιστάσεις σ.22

Παράρτημα σ.25

Εισαγωγή / Πρώτη βουτιά στο βούρκο

I.

«Στο δημόσιο λόγο κυριαρχεί η αίσθηση ότι τα ταξιδιωτικά έγγραφα, οι βίζες, ο έλεγχος της κίνησης των ανθρώπων, τα κέντρα κράτησης μεταναστών, οι απελάσεις και οι εκάστοτε αποθαρρυντικές μεταναστευτικές πολιτικές αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της ιστορίας της ηπείρου μας. Φυσικά αυτή η αίσθηση που παράγεται περί μιας α-χρονικότητας και α-ιστορικότητας της Ευρώπης-Φρούριου είναι πολιτικά αισχρή αλλά και επικίνδυνη. Οι πρώτες μεταναστευτικές πολιτικές με σκοπό τον έλεγχο της μεταναστευτικής ροής στην Ευρώπη εμφανίστηκαν τη δεκαετία του 1970 και εντάθηκαν τη δεκαετία του '80. Προηγουμένως όχι απλά δεν υπήρχαν μεταναστευτικοί περιορισμοί, αλλά για μερικές εκατοντάδες χρόνια ήταν οι Ευρωπαίοι που «μετανάστευαν» κατακτώντας χώρες και μεταβιβάζοντας πληθυσμούς σε όλη την υφήλιο. Η ιστορία της αποικιοκρατίας αποσιωπάται βέβαια όχι μόνο γιατί αποκαλύπτει την ιστορική τραγικότητα των επιχειρημάτων περί «αλλοίωσης της ευρωπαϊκής κουλτούρας» και «ανεξέλεγκτων μεταναστευτικών ροών» αλλά και γιατί αποτελεί σημαντικότατο αίτιο της τωρινής προσφυγιάς των ανθρώπων από το λεγόμενο «τρίτο κόσμο.»¹

II.

Στη σύγχρονη ιστορία των καπιταλιστικών κοινωνιών, η μεταναστευτική πολιτική των κρατών πέρασε από διάφορες φάσεις. Από τα μέσα του 19ου αιώνα και μέχρι το 1914, επικρατούσε η ελεύθερη μετανάστευση (αφού σύμφωνα με θεωρητικούς του καπιταλισμού όπως ο Άνταμ Σμίθ, η ελευθερία κίνησης επέτρεπε την ορθή κατανομή της εργασίας). Με το ξεκίνημα του Α' Παγκόσμιου πολέμου τα αφεντικά κλείνουν τα σύνορα και υποτιμούν ραγδαία την αξία της εργατικής δύναμης, κάτι που συμβαίνει και με τον Β' παγκόσμιο. Ακολουθεί ελεγχόμενη μετανάστευση για την ανοικοδόμηση των κατεστραμμένων εδαφών. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν οι «Γκασταρμπάιτερ» στη Γερμανία. Μόνο από την Ελλάδα μεταναστεύουν 400.000 εργάτριες/ες² με βάση την ελληνο-γερμανική συμφωνία του 1960.³ Από τη δεκαετία του 70 και μέχρι σήμερα, η κρατική στρατηγική που ακολουθείται είναι αυτή της παρανομοποίησης της μεταναστευτικής εργατικής δύναμης. Αυτό δεν σημαίνει ότι όλοι οι μετανάστες εργάτες καθίστανται εξ αρχής παράνομοι, αλλά ότι όλοι κινδυνεύουν από το καθεστώς παρανομίας.

Αυτή η σύντομη ιστορική αναδρομή μας οδηγεί στην εξαγωγή δύο σημαντικών συμπερασμάτων: Πρώτον, τα νομιμοποιητικά έγγραφα των μεταναστών δεν υπήρχαν από πάντα, ούτε και θα υπάρχουν κατ' ανάγκην για πάντα. Έχουν,

1 *Antifa Λευκοσα, Από την Ευρώπη-Φρούριο μέχρι τη Μεσόγειο, Δεκέμβρης 2014*

2 *Στη συνέχεια όροι όπως «εργάτες/εργάτριες», «μετανάστες/μετανάστριες» θα εναλλάσσονται στο κείμενο για να αμφισβητηθεί η καθολική γλωσσική κυριαρχία του αρσενικού γένους, παράγωγο των πατριαρχικών δομών της κοινωνίας.*

3 *Γκασταρμπάιτερ: 400.000 «τεμάχια», Ρεπορτάζ χωρίς Σύνορα, <http://goo.gl/wDJynj>*

κατ' επέκταση, μια σημασία σχετική και όχι απόλυτη. Δεύτερον, ούτε οι μεταναστευτικές πολιτικές είναι σταθερές στο πέρασ του χρόνου. Ανάλογα με την οικονομική/πολιτική/στρατιωτική φάση στην οποία βρίσκεται ένα κράτος ή μια ομάδα κρατών (όπως η Ε.Ε.), οι μεταναστευτικές ρυθμίσεις μπορεί να σκληραίνουν ή να χαλαρώνουν. *Τα κράτη οργανώνουν τις μεταναστευτικές πολιτικές με βάση τις ανάγκες του κεφαλαίου.*

III.

Η Κύπρος έγινε χώρα υποδοχής ξένων εργατών μόλις στις αρχές της δεκαετίας του 1990, όταν εξουσιοδοτήθηκε για πρώτη φορά η αδειοδότηση εργασίας σε μετανάστριες. Αυτή η εξέλιξη μπορεί να εξηγηθεί ως εξής: Το ξεκίνημα της δεκαετίας του '90 βρήκε την καπιταλιστική οικονομία να ελίσσεται με αργότερους ρυθμούς απ' ό,τι τα χρόνια που ακολούθησαν τον πόλεμο του 1974. Αν το 1989 η ανάπτυξη του Ακαθόριστου Εθνικού Προϊόντος ήταν στο επίπεδο του 10.67% και το 1990 στο 9.09%, το 1991 έπεσε στο 1.38% για να δει τη χειρότερή του ανάπτυξη μέχρι τότε το 1993 στο 0.59%.⁴ Η αργή οικονομική ανάπτυξη σε συνδυασμό με την αύξηση του πληθωρισμού οδήγησε σε πιέσεις από τα αφεντικά προς το κράτος για συμπίεση των μισθών προς τα κάτω. Παράλληλα υπήρχε έλλειψη εργατικού δυναμικού σε αρκετούς τομείς της οικονομίας. Το κυπριακό κράτος, στην υπηρεσία των ντόπιων αφεντικών, προχωρά έτσι στην αδειοδότηση εργασίας σε μετανάστες εργάτες για να καλύψουν αυτά τα κενά, να συμπίεσουν τους μισθούς προς τα κάτω και να «βοηθήσουν» στην οικονομική ανάπτυξη.

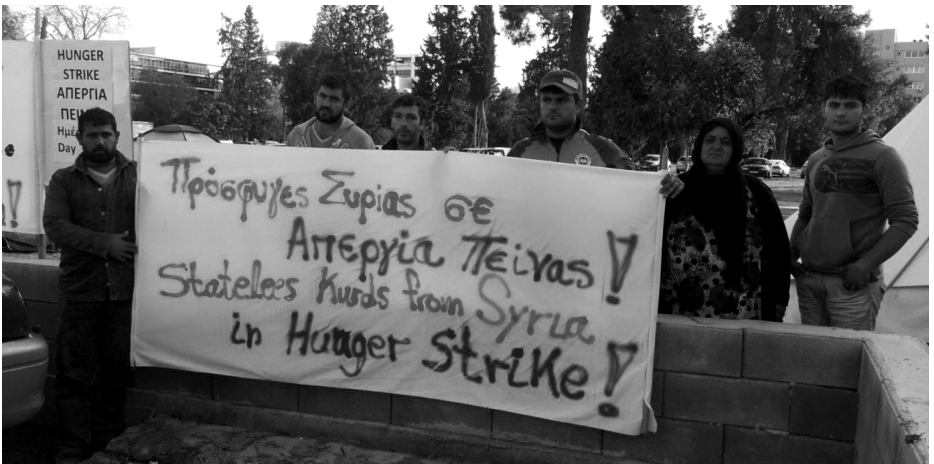
Η άδεια που παραχωρείτο στις εργάτριες ήταν μόνο για περιορισμένο χρονικό διάστημα (συνήθως μέχρι 4 χρόνια με εξαίρεση τις οικιακές εργάτριες) και για συγκεκριμένους τομείς της οικονομίας για να καλύψει τα κενά στις θέσεις εργασίας που προκάλεσε το «οικονομικό θαύμα». Αυτά τα κενά αφορούσαν επί το πλείστον χαμηλόμισθες θέσεις που ήταν ανεπιθύμητες για το ντόπιο εργατικό δυναμικό: οικοδομές, γεωργία, τουρισμός και ξενοδοχειακά, συγκεκριμένες παροχές υπηρεσίας κτλ.

IV.

Ξεκινώντας με την αρχή πως στην καπιταλιστική κοινωνία η μετανάστευση είναι μετανάστευση εργατικής δύναμης, διακρίνουμε την ανάγκη μιας ανάλυσης για το μεταναστευτικό από ταξική και όχι «ανθρωπιστική» σκοπιά. Σκοπός αυτής της μπροσούρας είναι να αναδείξει τη στρατηγική του κυπριακού κράτους για τη μετανάστευση μέσα στο σημερινό πλαίσιο ευρωπαϊκών νομοθεσιών και οικονομικής κρίσης. Στο προσκήνιο της ανάλυσης μπαίνουν τόσο η παρανομοποίηση των μεταναστριών (απελάσεις, κέντρα κράτησης, «μαύρη» εργασία), όσο και οι συνθήκες εργασίας μεγάλων κομματιών αυτών που τα κράτη ονομάζουν «νόμιμους» μετανάστες. *Τα κράτη και τα αφεντικά βλέπουν στα*

⁴ http://www.indexmundi.com/cyprus/gdp_per_capita_%28ppp%29.html

πρόσωπα των μεταναστών/προσφύγων φτηνές εργάτριες και σώματα που περισσεύουν. Και αυτό είναι κάτι για το οποίο σίγουρα πρέπει να μιλήσουμε.

Δημιουργώντας την παρανομοποίηση

I. Η διαδικασία αίτησης ασύλου

Η αίτηση για άσυλο στο κυπριακό κράτος γίνεται στην Υπηρεσία Ασύλου που υπάγεται στο υπουργείο εσωτερικών. Η διαδικασία διαρκεί συνήθως 6-8 μήνες, πολλές φορές χρόνια ολόκληρα. Πέρα από το ρατσισμό που βιώνουν οι αιτητές, αναγκάζονται να βασιστούν στην αυθαιρεσία των μεταφραστών που πολλές φορές δεν έχουν τα προσόντα για αυτή τη θέση εργασίας. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης, υπάρχει το δικαίωμα ένστασης εντός 20 ημερών στην Αναθεωρητική Αρχή. Η Αναθεωρητική Αρχή πρέπει να βγάλει νέα απόφαση εντός 20 ημερών. Στις περισσότερες περιπτώσεις, απλά επιβεβαιώνει την πρώτη απόφαση της Υπηρεσίας Ασύλου.

Σε περίπτωση που η απόφαση λοιπόν της Αναθεωρητικής Αρχής είναι αρνητική, υπάρχει το δικαίωμα προσφυγής εντός 75 ημερών στην τρίτη και τελευταία αρχή, το Ανώτατο Δικαστήριο. Οι περισσότεροι αιτητές δεν λαμβάνουν καμιά οικονομική βοήθεια, γι' αυτό είναι αδύνατο να προσφύγουν στο δικαστήριο. Όσες έχουν τη δυνατότητα, αντιμετωπίζουν κίνδυνο απέλασης, καθώς το Migration Department τις θεωρεί σε αυτό το διάστημα παράνομες και προβαίνει συχνά σε συλλήψεις με σκοπό την απέλαση, κάτι που παραβιάζει το «Νόμο περί Προσφύγων». Τέλος, το Ανώτατο Δικαστήριο και αυτό στις πλείστες περιπτώσεις επιβεβαιώνει την πρώτη απόφαση της Υπηρεσίας Ασύλου.

Αυτή η εξοντωτική και (όπως θα δούμε με την παράθεση στοιχείων παρακάτω) σχεδόν πάντοτε αποτυχημένη διαδικασία είναι για κάποιους άλλους πολύ ευκολότερη. Αρκεί για έναν ξένο πολίτη να καταθέσει ή επενδύσει το ποσό των 2.5 εκατομμυρίων ευρώ σε κυπριακή τράπεζα για να πάρει με συνοπτικές διαδικασίες την κυπριακή υπηκοότητα εντός τριών μηνών!⁵ Απ' ότι φαίνεται ο περήφανος λαός μας δεν θέλει να διασλοστεί και όλους τους ξένους. Μίλησε κανείς για ταξικό ρατσισμό;

II. Συνθήκες κατά τη διαδικασία αίτησης ασύλου – Η παρανομοποίηση

Οι αιτητές δεν δικαιούνται να εργαστούν κατά τους 6 πρώτους μήνες από την καταβολή της αίτησής τους. Για όσους δεν έχουν άλλα μέσα, αυτό σημαίνει είτε συνθήκες απόλυτης φτώχειας, είτε αναγκαστικά παρανομοποιημένη

5

<https://www.henleyglobal.com/citizenship-cyprus-citizenship/>

εργασία. Με το πέρασ των 6 μηνών δικαιούνται να εργαστούν σε προκαθορισμένους από το κράτος τομείς: σε γεωργία, κτηνοτροφία, αλιεία, εμπόριο, καθαρισμό, παράδοση επισιτισμού και μοίρασμα διαφημιστικών. Παράλληλα εξαρτώνται από τα Επαρχιακά Γραφεία Εργασίας που λειτουργούν ως διαμεσολαβητές ή βρίσκουν κατευθείαν τη δουλειά. Αν οι αιτητές βρουν μόνοι τους εργασία, το Γραφείο δικαιούται να τους την απαγορεύσει.

Οι αιτήτριες ασύλου δεν συμπεριλαμβάνονται στον επίσημο χάρτη ανεργίας. Οι θέσεις στους προαναφερθέντες τομείς τους «προσφέρονται» μόνο αφότου διαπιστωθεί πως δεν υπάρχουν διαθέσιμοι εργάτες από Κύπρο/Ε.Ε. Κάθε 2 μήνες πρέπει να παρουσιάζονται στο Γραφείο είτε για να τους βρει μια θέση εργασίας, είτε για να πάρουν αποδεικτικό πως δεν μπορούν να εργαστούν, για να το παρουσιάσουν στην Υπηρεσία Κοινωνικών Ασφαλίσεων και να πάρουν κάποιο επίδομα επιβίωσης. Αν οι αιτητές απορρίπτον μια θέση εργασίας ή παραιτούνται λόγω των άθλιων συνθηκών που επικρατούν, τότε θεωρούνται αυτόματα υπεύθυνοι για την ανεργία τους και δε λαμβάνουν κανένα επίδομα. Με αυτό τον τρόπο γίνονται απόλυτα εξαρτημένοι από τα νέα αφεντικά που τους βρίσκει το κράτος. Η πραγματικότητα που απλώνεται μπροστά τους είναι: Δούλεψε με ότι συνθήκες σου υποβάλουν, δίκως δικαίωμα να διαμαρτυρηθείς, αλλιώς ζήσε στη φτώχεια.

Στον αγροτικό τομέα, όπου εργάζεται ένα μεγάλο κομμάτι των αιτητών ασύλου, επικρατούν άθλιες συνθήκες ζωής και εργασίας. Σύμφωνα με συνεντεύξεις από αιτητές ασύλου⁶, υπάρχουν περιπτώσεις όπου μετανάστριες δουλεύουν 10-16 ώρες την ημέρα, 6 φορές τη βδομάδα, για μισθό 300-500 ευρώ χωρίς ασφάλιση. Πολλές φορές αναγκάζονται να μένουν σε container ή στάβλους, ενώ υπάρχουν αναφορές για πολλές καθυστερήσεις ή και μη-καταβολές μισθών. Δεν λείπουν φυσικά και οι αναφορές σε περιπτώσεις σεξουαλικής βίας και βιασμών. Όλα αυτά υπό το μόνιμο φόβο αντίδρασης στην εργοδοσία, αφού σε περίπτωση απόλυσης ή παραιτήσης δεν θα ακολουθήσει παροχή επιδόματος.

Όσον αφορά το πολυσυζητημένο επίδομα στους πρόσφυγες, αξίζει να ειπωθεί πως δικαίωμα σε αυτό έχουν μόνο όσες δεν κατέχουν οι ίδιες τα μέσα για την επιβίωσή τους, προφανώς επειδή κατά τους πρώτους 6 μήνες της αίτησής τους δεν δικαιούνται, νομικά, να εργαστούν. Το ποσό που παραχωρείται, μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου το 2013 είναι 320 ευρώ το μήνα, εκ των οποίων τα 150 ευρώ δίνονται σε μορφή κουπονιών για τροφή και ρουχισμό.⁷ Για να μπορέσουν να λάβουν ακόμα και αυτό το εξευτελιστικά μικρό επίδομα, πρέπει να παρουσιάσουν συμβόλαιο σπιτιού και απόδειξη μιας πρώτης πληρωμής, κάτι που για την πλειοψηφία είναι πρακτικά αδύνατο.

Επίσης, σύμφωνα πάλι με συνεντεύξεις⁸, 20% έλαβαν επίδομα μετά τους 6 μήνες, 18% μεταξύ 3-6 μηνών και μόνο

6 *Asyl in der Republik Zypern, KUB, σ. 24-25*

7 <http://www.sigmalive.com/news/local/56189/kourema-kai-sta-epidomata-ton-aititon-asylo>

8 *Οι συνεντεύξεις έγιναν το 2013, βλ. KUB, σ.27*

15% κατά τους πρώτους 3 μήνες. Το υπόλοιπο 33% δεν έλαβε ποτέ επίδομα, είτε γιατί απορρίφθηκε η αίτησή τους είτε γιατί εργάζονταν ως «παράνομοι» από την αρχή της άφιξής τους. Παράλληλα, 33% των αιτητών δήλωσαν να επιβιώνουν μέσω «παράνομης» εργασίας, 16% από στήριξη φίλων και γνωστών, 7% με ένα συνδυασμό αυτών των τρόπων και 28% με άλλους τρόπους. *Να λοιπόν πως το κράτος μέσω μιας μακροχρόνιας, ρατσιστικής διαδικασίας δημιουργεί τις συνθήκες για την παρανομοποίηση και ακραία υποτίμηση της μεταναστευτικής εργατικής δύναμης και των προσφύγων.*

III. Μετά την απόφαση – Η τιμωρία

Σε περίπτωση θετικής απόφασης, η οποία αφορά τη μειοψηφία των περιπτώσεων, υπάρχουν τέσσερα ενδεχόμενα: 1) η παραχώρηση καθεστώτος πρόσφυγα, 2) η παροχή ανθρωπιστικού καθεστώτος, 3) η παραχώρηση καθεστώτος συμπληρωματικής προστασίας και 4) το καθεστώς προσωρινής προστασίας. Στην πραγματικότητα, όλα τα καθεστώτα αφορούν παραμονή για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Όσες παίρνουν καθεστώς πρόσφυγα (και είναι πολύ λίγες), το παίρνουν για τρία χρόνια. Κάθε τρία χρόνια το καθεστώς τους επανεξετάζεται. Το ίδιο ισχύει και για τους υπόλοιπους, για μικρότερη μάλιστα χρονική περίοδο. Όσοι παίρνουν καθεστώς συμπληρωματικής προστασίας για παράδειγμα πρέπει να ανανεώνουν την άδειά τους κάθε χρόνο, ενώ μπορούν να εργαστούν μόνο σε συγκεκριμένους τομείς. Καθεστώς μόνιμης παραμονής δεν δίνεται σε κανέναν· *κάθε μετανάστη/πρόσφυγα στην Κύπρο ζει υπό καθεστώς μόνιμου κινδύνου παρανομοποίησης και απελασιμότητας.*

Σε περίπτωση αρνητικής απόφασης, τρία είναι τα ενδεχόμενα: 1) η «εθελοντική» επιστροφή, 2) η σύλληψη προς απέλαση και 3) η «παράνομη» παραμονή στη χώρα. Προφανώς, η «εθελοντική» επιστροφή δεν είναι πραγματική επιλογή για καμία, παρ' όλα αυτά υπάρχουν αρκετές περιπτώσεις όπου μετανάστριες εξαναγκάζονται να υπογράψουν κάτι τέτοιο παρά τη θέλησή τους.⁹ Οι περισσότεροι επιλέγουν την «παράνομη» παραμονή τους στη χώρα, με ότι αυτό συνεπάγεται: μηδανιά εργατικά δικαιώματα, καμία ιατρική ασφάλιση, μόνιμος κίνδυνος απέλασης. Σ' αυτές τις «παράνομες», σχεδόν αόρατες εργάτριες θα επανέλθουμε παρακάτω.

Όσοι δεν καταφέρουν να αποφύγουν τη σύλληψη, καταλήγουν έγκλειστοι στα μπλοκ των φυλακών ή κέντρο κράτησης μεταναστών στη Μενόγεια. Αν και το κυπριακό κράτος παίρνει πολλά χρήματα από την Ε.Ε. για να πραγματοποιεί απελάσεις (π.χ. 2.2 εκατομμύρια μόνο το 2012¹⁰), οι μετανάστριες περνούν πολλές φορές μήνες ή και χρόνια στο στρατόπεδο μέχρι να απελαθούν ή να αφεθούν ελεύθεροι. Όσον αφορά το ποιο κρατούνται στο στρατόπεδο της Μενόγειας, υπάρχουν τέσσερις κατηγορίες: 1) Αιτιπές ασύλου των οποίων η απόφαση ήταν αρνητική αλλά δεν μπορούν να απελαθούν (π.χ. Ιρανοί, τους οποίους το Ιράν δεν δέχεται πίσω χωρίς βίζα), 2) Πρόσφυγες που επιστρέφουν πίσω με βάση το Δουβλίνο II, 3) Όσες μπαίνουν «παράνομα» στη χώρα (π.χ. από βόρεια Κύπρο), 4) Όσοι έχουν καταδικαστεί για κάποιο έγκλημα (σχεδόν πάντα «μικροεγκλήματα» όπως η παραποίηση πιστοποιητικών εγγράφων).

Παραθέτουμε εδώ ένα απόσπασμα από προηγούμενο κείμενό μας για το κέντρο κράτησης στη Μενόγεια:

«Η κόλαση της Μενόγειας (...) ως μεταβατικός χώρος πριν την απέλαση, (...) δεν είναι παρά ένας χώρος επιτήρησης και ελέγχου μιας πολύ συγκεκριμένης πληθυσμιακής ομάδας. Λειτουργημά του είναι ο έλεγχος του σώματος, από το πώς και πού κινείται μέχρι το με ποιούς δικαιούται να επικοινωνεί, από το τι τρώει μέχρι το πώς πρέπει να συμπεριφέρεται. Αν και πρόκειται για ένα χώρο εκτός ποινικού δικαίου, αφού οι κρατούμενες δεν έχουν διαπράξει κανένα έγκλημα, η διαχείριση είναι κατεξοχήν ποινική.

Η ποινική διαχείριση ξεκινά από τον εγκλεισμό καθεαυτό. Οι «χωρίς χαρτιά» στοιβάζονται σε κελιά, από τα οποία δικαιούνται να βγαίνουν μόνο λίγες ώρες την ημέρα. Για να χρησιμοποιήσουν την τουαλέτα πρέπει να χτυπήσουν κουδούνι ώστε να τους συνοδέψει κάποιος αρμόδιος μπάτσος. Ο έμφυλος διαχωρισμός είναι τόσο κάθετος που χωρίζονται ακόμα και οικογένειες, αφού άντρες-γυναίκες κρατούνται σε διαφορετικούς τομείς και τα παιδιά τα αναλαμβάνει η πρόνοια ανεξαρτήτως ηλικίας. Όσο αφορά τη σίτιση, το φαγητό είναι άθλιας ποιότητας, αρκετά άτομα έχουν χάσει βάρος και

⁹ Βλ. ΚΥΒ, σ.38

¹⁰ Ο.π.

γίνονται παράπονα γιατί δε λαμβάνονται υπόψη αλλεργίες.

Στο κέντρο κράτησης δεν υπάρχει καθόλου ιατρικό προσωπικό. Οι ανθρωποφύλακες αποφασίζουν αυθαίρετα κατά πόσο μια ασθένεια χαίρει περιθάλψης ή όχι. Στην πρώτη περίπτωση, οι μετανάστες δικαιούνται επίσκεψη σε νοσοκομείο η οποία πραγματοποιείται όμως υπό επιτήρηση και με χειροπέδες. Στη δεύτερη περίπτωση, οι ίδιοι ανθρωποφύλακες δίνουν απλά παυσίπονα, για κάθε είδους ασθένεια ή πόνο.

Οι κρατούμενοι δικαιούνται μια επίσκεψη την ημέρα για μια ώρα και έχουν σήμα για τηλεφωνήματα μόνο για συγκεκριμένες ώρες. Η επικοινωνία τους με δικηγόρους και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) παρεμποδίζεται συστηματικά. Υπάρχουν καταγγελίες για άτομα που τιμωρήθηκαν με απομόνωση επειδή έδωσαν αναφορά σε ΜΚΟ για τις άθλιες συνθήκες τους. Από τα νομικά τους δικαιώματα, μέχρι και το λόγο της απέλασης, οι κρατούμενοι ζουν σε καθεστώς άγνοιας. Ακόμη δε γνωρίζουν το πόσο καιρό θα κρατούνται και πότε θα απελαθούν. Υπάρχουν επίσης περιπτώσεις ατόμων που κρατούνται πέρα από το μέγιστο επιτρεπτό όριο των 18 μηνών, ή που αφήνονται ελεύθεροι με το πέρασ αυτού του ορίου και ξανασυλλαμβάνονται.»¹¹

Το σημαντικότερο με το κέντρο κράτησης είναι ότι δεν αποτελεί μια μόνιμη κατάσταση. Ο πληθυσμός του αλλάζει συνεχώς- κάποιοι συλλαμβάνονται, άλλοι αφήνονται ελεύθεροι, ενώ άλλοι απελευνούνται, ανάλογα πάντα με τις ανάγκες σε εργατικό δυναμικό. Το σημαντικό για το κράτος δεν είναι το ποιοι βρίσκονται μέσα στα κέντρα κράτησης, αλλά το να βρίσκονται κάποιοι. Αποτελεί ένα πρώτο βήμα προς την ακραία υποτίμηση της εργατικής δύναμης και της ίδιας της ανθρώπινης ζωής. Παράλληλα, τα κέντρα κράτησης είναι ένα μόνο κομμάτι της συνοριακής πολιτικής της Ε.Ε. Όπως ο κίνδυνος παρανομοποίησης διαχέεται σε ολόκληρη τη χώρα, σε κάθε σπίτι και τόπο εργασίας, έτσι και το κέντρο κράτησης αποτελεί μια ολοκληρωτική και παντοσινή απειλή για τους μετανάστες εργάτες. Συνοριακοί έλεγχοι, ελεγχόμενη εργασία κατά την διαδικασία αίτησης ασύλου, παρανομοποίηση, σύλληψη, κέντρο κράτησης, «παράνομη» εργασία, απέλαση: Όλα αποτελούν αναπόσπαστα κομμάτια του συνόλου που ονομάζεται ευρωπαϊκή (άρα και κυπριακή) μεταναστευτική πολιτική.

IV. Στατιστική της παρανομοποίησης

Ετήσια Στοιχεία 2002-Ιανουάριος 2011 - Yearly Totals 2002- January 2011

	2011		2010		2009		2008		2007		2006		2005		2004		2003		2002		Σύνολο/ Total	
	cases	persons	cases	persons	cases	persons	cases	persons	cases	persons	cases	persons	cases	persons	cases	persons	cases	persons	cases	persons	cases	persons
Αιτήσεις που έχουν υποβληθεί (Applications)	172	184	2544	2878	2663	3199	3449	3922	5905	6789	4286	4545	7291	7746	9285	9872	4032	4407	839	952	40294	44310
Αποφάσεις Υπηρεσίας Ασύλου (Decisions)	121	121	2371	2785	5830	7017	7537	7912	6749	7184	5295	5601	5499	5804	4998	5345	404	411	126	143	38809	42202
Αριθμός αιτητών Ασύλου που αναγνωρίστηκαν ως Πρόσφυγες (Recognised Refugees)	0	0	11	31	21	49	27	64	15	36	19	37	16	41	15	30	0	0	0	0	124	288
Παραχώρηση Ανθρωπιστικού Καθεστώτος (Humanitarian Status)	0	0	8	25	19	33	76	163	115	191	85	151	50	122	26	56	10	10	0	0	389	751
Παραχώρηση Καθεστώτος Συμπληρωματικής Προστασίας * (Subsidiary Protection)	0	0	214	370	564	1287	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	778	1657
Απόσυρση αιτήματος ** (Withdrawals)	15	15	187	203	267	285	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	454	488
Αριθμός Απορριφθέντων Αποφάσεων (Rejections)	105	105	1843	2032	3034	3325	3848	4001	2123	2316	1674	1779	2988	3133	2504	2734	267	274	126	143	18407	19737
Αριθμός φακέλων που έχουν κλείσει (Closed Files)	1	1	108	124	1925	2038	3586	3684	4496	4641	3517	3634	2445	2508	2453	2525	127	127	0	0	18657	19281

* για τα έτη 2002-2008 η παραχώρηση Συμπληρωματικής Προστασίας περιλαμβάνονταν στη κατηγορία Ανθρωπιστικό Καθεστώς/For the years 2002-2008 Subsidiary Protection was included under the section Humanitarian Status

** για τα έτη 2002-2008η απόσυρση αιτήματος περιλαμβάνονταν στους αριθμούς φακέλων που είχαν κλείσει/For the years 2002-2008 withdrawal of application was included under the section closed files

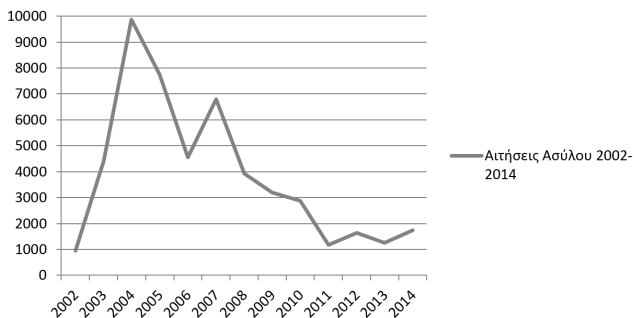
Πηγή <http://kisa.org.cy/wp-content/uploads/2013/05/yearly-totals-2002-2011-for-web-jan.pdf>

Ο παραπάνω πίνακας δείχνει τις καταμετρημένες αιτήσεις και αποφάσεις για άσυλο στην Κύπρο. Οι χρονιές 2003 και 2004 αποτελούν σημεία καμψής, με κατακόρυφη αύξηση των αιτήσεων. Δυο είναι οι κύριες αιτίες αυτής της εξέλιξης: η έναρξη του πολέμου στο Ιράκ, και η ένταξη της Κύπρου το 2004 στην Ε.Ε. Συνολικά, οι απόλυτοι αριθμοί μπορεί να μην φαίνονται ιδιαίτερα μεγάλοι, αυτό όμως δεν πρέπει να μας ξεγελά: Η Κύπρος είχε σ' αυτά τα πρώτα χρόνια αυξημένων αιτήσεων τα υψηλότερα ποσοστά σε αναλογία πληθυσμού στις ευρωπαϊκές χώρες (24 ανά 1.000 κατοίκους).¹²

Ας δούμε όμως μερικές χρονιές πιο αναλυτικά. Το 2003, χρόνο έναρξης του πολέμου στο κοντινό Ιράκ, έγιναν 4.407 αιτήσεις άσυλου. Οι αποφάσεις που πάρθηκαν ήταν μόλις 411. Το καθεστώς πρόσφυγα παραχωρήθηκε στο αξιοσημείωτο νούμερο των 0 (μηδέν) ανθρώπων, ενώ υπήρξαν 10 παραχωρήσεις ανθρωπιστικού καθεστώτος. Το 2004, χρονιά με τις περισσότερες αιτήσεις (9872) πάρθηκαν 5.345 αποφάσεις. 30 άτομα αναγνωρίστηκαν ως πρόσφυγες και 56 πήραν ανθρωπιστικό καθεστώς. Ποσοστό δηλαδή μικρότερο του 0.02%. Το 2005 σε σύνολο 7.746 αιτήσεων,

παραχωρήθηκε καθεστώς πρόσφυγα σε 41 άτομα και ανθρωπιστικό καθεστώς σε άλλα 122.

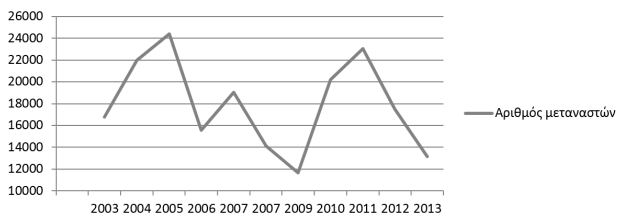
Αιτήσεις Ασύλου 2002-2014

Από το 2005 και έπειτα, ο αριθμός των αιτήσεων ασύλου ακολουθεί καθοδική πορεία. Προφανώς η στρατηγική της μηδαμινής αναγνώρισης έπιασε τόπο. Η πολιτική αυτή συνεχιζόταν με το πέρασμα του χρόνου χωρίς μεγάλες αποκλίσεις. Το 2010, σε σύνολο 2.878 αιτήσεων και 2.785 αποφάσεων, οι 2.032 ήταν αρνητικές, 31 άτομα πήραν καθεστώς πρόσφυγα, 25 ανθρωπιστικό καθεστώς και 370 συμπληρωματικής προστασίας (κατηγορία που εισήχθη με το 2008). Ανάλογες είναι οι στατιστικές μέχρι το 2014¹³.

Εντυπωσιακός είναι και ο αριθμός των διαταγμάτων απελάσεων. Το 2010 για παράδειγμα, όπου όπως αναφέρθηκε υπήρξαν 2.878 αιτήσεις ασύλου, εκδόθηκαν 2.845 διατάγματα απελάσεως. Ο αριθμός αυτός ήταν μάλιστα ο μικρότερος των τελευταίων χρόνων. Το 2008 εκδόθηκαν 3.355 διατάγματα, το 2011 3.205, το 2013 4.310 και το 2014 3.525. Φυσικά οι απελάσεις αυτές δεν αφορούν μόνο τους αιτητές ασύλου αλλά συνολικότερα τον μεταναστευτικό πληθυσμό που κρίνεται παράνομος.

Συνολική μετανάστευση στην Κύπρο 2003-2013

13 Όλα τα στοιχεία για τις αιτήσεις και αποφάσεις περί ασύλου μετά το 2010, όπως και τα στοιχεία για τη μετανάστευση και τις απελάσεις από την υπηρεσία στατιστικής της Ε.Ε.: <http://ec.europa.eu/eurostat>

Το σχεδιάγραμμα δείχνει πως ο αριθμός των μεταναστριών στην Κύπρο είναι δεκαπλάσιος αυτού των αιτητών ασύλου. Συμπερασματικά, πολλοί είναι οι μετανάστες που έρχονται με σκοπό να εργαστούν, δίχως να πληρούν τις νομικές προϋποθέσεις για παραχώρηση οποιοδήποτε «ανθρωπιστικού καθεστώτος» ή πρόσφυγα. Αξιοσημείωτη είναι επίσης η μεγάλη μείωση που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια. Ενώ το 2011 ήρθαν 23.027 μετανάστριες στο νησί, ο αντίστοιχος αριθμός για το 2013 ήταν 13.149.

Τόσο ο αριθμός των αιτητών ασύλου, όσο και αυτός των μεταναστών μειώνεται, παρόλη την οικονομική κρίση και τις πολεμικές αναταραχές στη γύρω περιοχή. Παρ' όλα αυτά είναι αξιοσημείωτο το γεγονός πως το ποσοστό αναγνώρισης προσφύγων το 2015 αυξήθηκε στο 73.4% σε πρώτο βαθμό και 53% στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων¹⁴ ενώ και το 2014 σε σύνολο 1.745 αιτήσεων και 1.305 αποφάσεων, οι 995 ήταν θετικές (αν και οι 940 από αυτές αφορούσαν παραχώρηση καθεστώτος συμπληρωματικής προστασίας).

V. Καλοί πρόσφυγες – κακοί μετανάστες;

Μήπως το κράτος έγινε πιο «ανθρώπινο»; Όχι βέβαια. Πολύ πιο πειστική είναι η εξήγηση πως, στα πλαίσια του δυτικού «ανθρωπισμού» που ξετυλίγεται τους τελευταίους μήνες ως προς τον πόλεμο και τους πρόσφυγες της Συρίας, το κυπριακό κράτος οφείλει να παίξει το δικό του ρόλο. Και οφείλει να το πράξει με πολύ υλικές συνθήκες: Όπως μαθαίνουμε, το κυπριακό κράτος θα λάβει 72 εκατ. ευρώ από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη «στήριξη και διαχείριση του ασύλου».¹⁵ Το ξέπλυμα αυτού του χρήματος θα πρέπει κάπως να δικαιολογηθεί. Επίσης, το κυπριακό κράτος συμβάλλει με αυτό τον τρόπο στον διαχωρισμό μεταξύ «αληθινών προσφύγων» από τη Συρία και «κακών οικονομικών μεταναστών». Ο διαχωρισμός αυτός συμβάλλει στην περαιτέρω διαίρεση της εργατικής τάξης, θέτει το θέμα των προσφύγων στην υπηρεσία του «ανθρωπισμού» ενώ ανάγει όλο και περισσότερο τη διαχείριση των «κακών μεταναστών» στη στρατιωτική διαχείριση (ας σημειωθεί εδώ ότι η κυπριακή αστυνομία συμμετείχε το φετινό Οκτώβρη για πρώτη φορά σε επιχειρήσεις της FRONTEX)¹⁶.

Οι μετανάστες κατασκευάζονται από το κράτος ως «επικίνδυνοι» και «παράνομοι» έτσι ώστε αυτό να ρυθμίζει πιο εύκολα, και χωρίς αντιστάσεις από τον ευρύτερο πληθυσμό, θέματα «ασφάλειας και τάξης» και ταυτόχρονα να επικαλείται την ανάγκη περαιτέρω δαπανών στον τομέα της ασφάλειας. Από το Δεκέμβρη 120 μέλη της εθνικής

14 <http://www.sigmalive.com/news/local/284441/afksisi-sti-roi-prosfygon-pou-ftanoun-stin-kypro-vlepei-i-fwc>

15 Ό.π.

16 <http://www.sigmalive.com/news/local/280038/skafos-tis-limenikis-kyprou-sti-xio-gia-diasosi-prosfygon>

φρουράς θα εκπαιδευτούν για να γίνουν μέλη του αστυνομικού σώματος για καταπολέμηση της «τρομοκρατίας». Ο στρατός αναλαμβάνει περιπολίες σε αεροδρόμια, λιμάνια και πρεσβείες, με κανονικό στρατιωτικό εξοπλισμό.¹⁷ Το ζοφερό μας μέλλον γίνεται ήδη παρόν.

Πέραν λοιπόν από τα φετινά πυροτεχνήματα «ανθρωπισμού» (και όσα συμφέροντα αυτά κουβαλούν), το κυπριακό κράτος ακολουθεί μια απαγορευτική πολιτική όσον αφορά τους αιτητές ασύλου. Οι παρακωρήσεις καθεστώσ πρόσφυγα ήταν την τελευταία δεκαετία μηδαμινές, όπως ελάχιστες ήταν στις περισσότερες χρονιές και οι παρακωρήσεις «ανθρωπιστικών καθεστώτων» και «καθεστώτων συμπληρωματικής προστασίας». *Τόσο οι αρνητικές αποφάσεις για τους περισσότερους αιτητές, όσο και η παρανομοποίηση των υπόλοιπων μεταναστριών στο νησί συμβάλλουν στη δημιουργία ενός μεγάλου κομματιού «αόρατων» σε νομικά και εργασιακά δικαιώματα εργατών.* Και αυτό είναι κάτι που, όπως θα δούμε παρακάτω, αρέσει πάρα πολύ στα αφεντικά.

17 <http://www.ant1iwo.com/news/cyprus/article/225281/stelehi-tis-ethnikis-frouas-sti-mahi-kata-tis-tromokratias-/>

Στιγμές από το βούρκο

Ι. Άσχημος κόσμος, γι' αφεντικά πλασμένοι

Όπως είδαμε προηγουμένως, το κράτος δημιουργεί τις συνθήκες που οδηγούν στην παρανομοποίηση ενός μεγάλου κομματιού της ξένης εργατικής δύναμης. Παράλληλα, το κράτος επιβάλλει στο υπόλοιπο κομμάτι της ξένης εργατικής δύναμης το φόβο της παρανομοποίησης. Οι συνθήκες εργασίας όσων αποκαλούμε «νόμιμους» εργάτες είναι συχνά τόσο άθλιες, όσο και των «παράνομων». Οι πλειότες συμβάσεις εργασίας είναι μικρής διαρκείας μέχρι 4 χρόνια (με εξαίρεση τις οικιακές εργάτριες). Οι εργάτριες συνδέονται με έναν εργοδότη σε ένα συγκεκριμένο χώρο εργασίας. Αν για οποιοδήποτε λόγο αποφασίσουν να φύγουν από αυτόν (πχ. επειδή δέχονται σωματική βία), πρέπει να πάρουν άδεια από τον εργοδότη. Αντιλαμβάνεται κανείς την ειρωνεία. Αν καταφέρουν να πάρουν την άδεια, έχουν ένα μήνα να βρουν νέο εργοδότη, αλλιώς κηρύσσονται αυτόματα παράνομες. Επίσης ο εργοδότης έχει δικαίωμα ανά πάσα στιγμή να τερματίσει τη σύμβαση, καθιστώντας τον εργάτη παράνομο. Με λίγα λόγια, οι μετανάστριες εργάτριες δεν πρέπει να τα βάζουν με τα αφεντικά τους, αλλιώς κινδυνεύουν με σύλληψη, κέντρα κράτησης και τελικά απέλαση. Είτε «παράνομοι» είτε «νόμιμοι», οι μετανάστες αποτελούν φτηνό και ακραία εκμεταλλεύσιμο εργατικό δυναμικό. Τα αφεντικά τρίβουν τα χέρια τους.

II. Η δούλα και οι κύρηδες: οι οικιακές εργάτριες

«Με έχουν στο σπίτι χωρίς χαρτιά και αν θέλεις να φύγεις δεν μπορείς, όχι. Δεν μπορείς να διαμαρτυρηθείς αν ο μισθός σου δοθεί ή όχι. Δεν μπορείς να παραπονεθείς επειδή δεν έχεις χαρτιά, και θα σε απειλήσουν πως θα σε στείλουν στο immigration, θα καλέσουν την αστυνομία».¹⁸

Σύμφωνα με καταμέτρηση του 2013 κατοικούν στην Κύπρο 30,952 οικιακές εργάτριες, η πλειοψηφία των οποίων από τις Φιλιππίνες, το Βιετνάμ και τη Σρι Λάνκα.¹⁹ Ο αριθμός αυτός αναλογεί στο 45.35% του μεταναστευτικού πληθυσμού. Αναλογίζεται κανείς λοιπόν τη σημαντικότητα αυτού του κομματιού της εργατικής τάξης. Οι οικιακές εργάτριες συνιστούν για τα αφεντικά ένα ιδιαίτερο καθεστώς: μέχρι πρόσφατα ονομάζονταν επισήμως «οικιακές βοηθοί», παραγνωρίζοντας το γεγονός ότι αποτελούν εργάτριες. Ενώ από το 2012 έχει θεσπιστεί στο νησί κατώτατος μισθός 870 ευρώ, οι οικιακές εργάτριες εξαιρούνται. Ο δικός τους κατώτατος μισθός, θεσπισμένος από το 2013, είναι 309 (!) ευρώ.²⁰ Οι

¹⁸ *Combating trafficking, MIGS, σ. 57*

¹⁹ *Ό.π., σ. 32*

²⁰ *Ό.π., σ. 34*

οικιακές εργάτριες αποτελούν, όπως θα δούμε παρακάτω, ένα κομμάτι της εργατικής δύναμης που δεν χρειάζεται να παρανομοποιηθεί, γιατί οι συνθήκες εργασίας στη «νόμιμη» κατάσταση που βρίσκεται πολύ λίγο απέχουν από αυτές της «παράνομης».

Ιδού η σύμβαση απασχόλησης που έχει ετοιμάσει το κυπριακό κράτος για τις μετανάστριες οικιακές εργάτριες²¹: Η εργάτρια δεν δικαιούται να αλλάξει εργοδότη και τόπο εργασίας κατά την διάρκεια της σύμβασης, πρέπει να δουλεύει 6 μέρες τη βδομάδα, 7 ώρες τη μέρα, πρέπει «να υπακούει όλες τις διαταγές και οδηγίες του εργοδότη», δεν έχει κανένα δικαίωμα σε αύξηση μισθού εκτός αν αναγράφεται στη σύμβαση ή το θεωρήσει επιθυμητό ο εργοδότης, δεν δικαιούται με οποιονδήποτε άμεσο ή έμμεσο τρόπο να συμμετέχει σε οποιαδήποτε πολιτική δράση κατά τη διάρκεια της διαμονής της στην Κύπρο.

Φυσικά η λίστα της εκμετάλλευσης εκτείνεται πέρα από τη σύμβαση: απλήρωτες ώρες εργασίας, απλήρωτη δουλειά σε σπίτια συγγενών, καταναγκαστική εργασία την Κυριακή, μη καταβαλλόμενοι μισθοί, παρακράτηση των ταξιδιωτικών εγγράφων για απειλές, απαγόρευση κυκλοφορίας μετά τη δουλειά, απαγόρευση επικοινωνίας με οικογένεια, σεξουαλική βία κτλ κτλ κτλ. Ακόμη, οι μετανάστριες πληρώνουν από 1500 μέχρι 4800 ευρώ στους ατζέντες για την εξεύρεση εργασίας. Σχεδόν πάντα πρέπει να δανειστούν ή να βάλουν υποθήκη, άρα εξαρτούνται ακόμα περισσότερο από τους κύριους εργοδότες τους.

Σύμφωνα με έρευνα του 2010²², ένα 25% των οικιακών εργατριών είχε δηλώσει να νιώθει υποτίμηση από τον κοινωνικό περίγυρο και 20% κοινωνικό αποκλεισμό. Το 14% είχε δηλώσει ότι έχει υποστεί σεξουαλική παρενόχληση, το 12% φυσική βία από τον εργοδότη και το 6% σεξουαλική εκμετάλλευση. Επίσης, ποσοστό 4% είχαν πέσει θύμα βιασμού από τον εργοδότη. Μέσω της σύμβασης εργασίας και του θεσμοποιημένου ρατσισμού και σεξισμού, το κράτος και τα αφεντικά δημιουργούν σώματα που δεν αξίζουν. Σώματα που είναι εν δυνάμει παράνομα, που δεν δικαιούνται να παραπονεθούν, που αντικειμενοποιούνται, που πάνω τους εκφράζεται, με όρους απόλυτης βίας, όλος ο ζόφος της κυπριακής πραγματικότητας.

Μέσα σε τέτοιες όμορφες συνθήκες ζουν και δουλεύουν οι οικιακές εργάτριες στην Κύπρο. Πριν 5 χρόνια δημοσιεύτηκε μια περίπτωση όπου ένας δάσκαλος από τη Λεμεσό είχε κλειδωμένη την οικιακή του εργάτρια από το Βιετνάμ σε ένα γκαράζ, ταΐζοντας την νερό και ψωμί. Μόλις κατέφθασε στην Κύπρο, οι εργοδότες της της κατέσχεσαν τα ταξιδιωτικά έγγραφα και το κινητό τηλέφωνο. Την ανάγκασαν να δουλεύει 14 ώρες την ημέρα, 7 φορές τη βδομάδα και όταν δεν δούλευε ήταν πάντα κλειδωμένη στο γκαράζ. Η γυναίκα αυτή είχε πληρώσει 5.000 ευρώ για να έρθει στην

21 Δες επισύναψη στο τέλος

22 Μετανάστριες: Τι δείχνει έρευνα για το προφίλ και τη ζωή τους ανάμεσά μας, εφημερίδα Πολίτης (02/06/10), στο Φασισμός, Ξενοφοβία και Ρατσιστική Βία στην Κύπρο

Κύπρο.²³

Πιο πρόσφατα, τον Αύγουστο του 2015, μια νεαρή οικιακή εργαζόμενη από την Ινδία βρέθηκε νεκρή κάτω από το μπαλκόνι του χώρου εργασίας της στη Λάρνακα. Αμέσως έγινε μια προσπάθεια να παρουσιαστεί ο θάνατός της ως αυτοκτονία, όπως είχε γίνει με την περίπτωση της «χορεύτριας», στην πραγματικότητα θύμα trafficking, Oxana Rantseva, το 2001 στη Λεμεσό.²⁴ Η νεαρή μετανάστρια κατέβαλε μεγάλο ποσό για να έρθει σε ένα εργοδότη στην Κύπρο. Μετά από επεισόδιο σεξουαλικής παρενόχλησης (που δεν καταγγέλθηκε ποτέ), ο «ατζέντης» της, αυτός που έχει δηλαδή απόλυτη εξουσία στο εργασιακό και νομικό καθεστώς της, την «μετακίνησε». Κατά τη διαδικασία αυτή της λέχθηκε από τον ατζέντη ότι δεν θα άλλαζε ξανά εργοδότη, αλλιώς «θα την απελάσει».

Μέσα σ' αυτό το πλαίσιο εκβιασμού και κινδύνου παρανομοποίησης, η Ινδή εργάτρια ζούσε και εργαζόταν σε άθλιες συνθήκες. Οι εργοδότες της απαγόρευαν να βγαίνει από το διαμέρισμα. Επίσης αρνήθηκαν να αφήσουν δικούς της ανθρώπους να της μιλήσουν λίγες ώρες πριν το θάνατό της, με σκοπό να πείσουν τους εργοδότες να της επιτρέψουν να επισκεφτεί το ινδικό τέμενος. Αργότερα μαθεύτηκε ότι οι εργοδότες είχαν μακρά ιστορία αλλαγής εργατριών λόγω των σκληρών συνθηκών και του ταπεινώματος που επέβαλλαν. Ο τρόπος που πέθανε, υποδεικνύει επίσης πως πρόκειται μάλλον περί δολοφονίας και όχι αυτοκτονίας.²⁵ Το μόνο σίγουρο είναι πως οι οικιακές εργάτριες αποτελούν σώματα υποτιμημένα, σε σημείο απόλυτου εξευτελισμού και εξόντωσης. Και δυστυχώς τέτοια είναι πολύ μεγαλύτερα κομμάτια του μεταναστευτικού εργατικού πληθυσμού.

III. Οι δικές μας κοντινές Μανωλάδες

Συνθήκες παρόμοιες με αυτές των οικιακών εργατριών επικρατούν και στον αγροτικό τομέα: υπερωρίες, απλήρωτη εργασία, βία, σεξουαλική βία, παρακράτηση ταξιδιωτικών εγγράφων κτλ, ενώ πολλές φορές οι εργάτες διαμένουν σε στάβλους ή αχυρώνες. Ας δούμε κάποια παραδείγματα από τον βούρκο της αγροτικής μας κοινωνίας. Εφτά μετανάστες από την Ινδία δούλευαν σε σκλάβοι σε μάντρες ζώων σε χωριά σε Πάφο και Λευκωσία. Ήταν αναγκασμένοι από τα αφεντικά τους να εργάζονται από τις 5 το πρωί μέχρι τις 8-9 το βράδυ, πολλές φορές χωρίς να τους δωθεί φαγητό, και έτρωγαν ξύλο αν τολμούσαν να διαμαρτυρηθούν. Αυτή είναι η μαρτυρία του Dalbir, ενός από τους εργάτες σε χοιροστάσιο και αγελαδοτροφείο στην Ορούντα:

23 03/03/10 <http://archives.cyprus-mail.com/2010/03/03/vietnamese-woman-locked-up-fed-only-bread-and-water/>

24 Για περισσότερες πληροφορίες πάνω σ' αυτή την περίπτωση: <http://www.interights.org/rantsev/index.html>

25 Νεαρή Ινδή εργαζόμενη στην Κύπρο βρέθηκε νεκρή στο χώρο εργασίας της, Κίνηση Απελάστε το Ρατσισμό, <http://goo.gl/BLP32M>

«Ο εργοδότης μου ήταν σκληρός... η δουλειά μου άρχιζε στις 5 το πρωί μέχρι τις 8 τη νύκτα... χωρίς φαγητό. Τέλειωνα από το χοιροστάσιο και περπατούσα για 40 λεπτά να πάω σε μιν άλλη φάρμα του μάστρου μου... για 400 ευρώ τον μήνα. Μετά από έξι μήνες τέλειωσε η άδεια παραμονής μου... ο μάστρος μου με κτυπούσε κάθε μέρα, αφού από την πολλή δουλειά ήμουν κουρασμένος και δεν μπορούσα να τα κάνω όπως ήθελε. Καθάριζα όλη τη μάντρα... Όταν ήθελα να φάω, πήγαινα περπατητός σε μπακάλικο στο Ακάκι και αγόραζα φαγητό.»²⁶

Αξίζει να παραθέσουμε άλλη μια μαρτυρία μετανάστη εργάτη στον κτηνοτροφικό τομέα. Πρόκειται για τον 26χρονο Βιετναμέζο Pham Van Chi, εργάτη σε κτηνοτροφική μονάδα:

«Η δουλειά μου ήταν να φροντίζω και να αρμέγω τα ζώα. Η δουλειά μου άρχιζε στις 4-5 το πρωί και τελειωνε στις 9-10 τη νύκτα, με ένα διάλειμμα δύομισι ωρών από 12μ.-2.30μμ. Δούλευα δηλαδή 14-15 ώρες. Μου έδιναν ληγμένο φαγητό, ενώ με ξυλοκόπησαν τρεις τέσσερις φορές. Όπως συνέβη και με όλους τους άλλους εργάτες στη φάρμα, μου είπαν ότι θα μου απέκοβαν 50 ευρώ από τον υποτιθέμενο μισθό μου για το κόστος διατροφής μου. Αλλά ποτέ δεν με πλήρωσαν για την εργασία μου εκεί. (...)» Τον Ιούλιο 2010 έπιασα δουλειά σε ένα χωριό κοντά στην πόλη της Πάφου, να καθαρίζω το περιβάλλον και να μαζεύω τα φρούτα. Ο εργοδότης μου, μου έδωσε μια μακριά μεταλλική ράβδο για να φτάνει την κορυφή των δέντρων. Καθώς τη χρησιμοποιούσα, ένιωσα ξαφνικά ένα σοκ και παρέλυσα. Έπεσα από το δέντρο και έχασα τις αισθήσεις μου. Όταν συνήλθα, ήμουν πεσμένος κάτω από το δέντρο και πονούσα σε όλο το σώμα μου. Συνειδητοποίησα ότι το δεξί μου χέρι ήταν καμένο και ότι έλειπαν τρία μου δάκτυλα. Καμένο ήταν και μέρος του αριστερού χεριού μου όπως και τα δυο μου πόδια. Κοίταξα πάνω και είδα τρία ηλεκτρικά καλώδια κατά μήκος των κλαδιών στην κορυφή του δέντρου από όπου είχα πέσει. Κατάλαβα ότι υπέστην ηλεκτροπληξία. (...) Ο εργοδότης μου, μου είπε να μην αναφέρω την υπόθεση στην Αστυνομία και μου υποσχέθηκε ότι θα με αποζημιώσει. Πράγματι δεν ανέφερα τίποτε στην Αστυνομία, αλλά δεν κράτησε την υπόσχεσή του. Βρέθηκα χωρίς χρήματα, χωρίς ρούχα και ήμουν τυχερός που με στήριξε η κοπέλα μου στη Λευκωσία οικονομικά, για να μπορώ να αγοράζω φαγητό και φάρμακα. (...) Τον Φεβρουάριο 2011 συνελήφθηκα από την Αστυνομία ως παράνομος μετανάστης. Με έκλεισαν στα κρατητήρια Λακατάμιας για περισσότερους από 4 μήνες και μετά εξέδωσαν εισιτήριο για να με απελάσουν. (...)»²⁷

Αυτή είναι η πραγματικότητα για πολλές μετανάστριες εργάτριες στο νησί μας. Η συνθήκες σκλαβιάς δεν εξαντλούνται στις οικιακές εργάτριες και στον αγροτικό τομέα- βλέπε οικοδομές, τουριστικές τομέας, σεξεργάτριες κ.α. Το 2009 για παράδειγμα βρέθηκαν 103 Ρουμάνοι εργάτες να ζουν σε άθλιες συνθήκες χωρίς τα βασικά όπως ηλεκτρισμό, τουαλέτες και σεντόνια. Εκεί βρέθηκαν από τον «ατζέντη» τους, κάποιον Γιάννη Πιριπίτση, που τους στέγαζε εκεί για να τους «νοικιάζει» σε εργοδότες. Οι περισσότεροι από αυτούς δεν πληρώνονταν για τη δουλειά τους, παρά μόνο έπαιρναν

26 <http://www.sigmalive.com/simerini/news/209234/indoi-sklavoi-se-mantres-zoon>

27 <http://www.sigmalive.com/news/local/108235/i-kolasi-enos-vietnamezou-stin-kypro>

20 ευρώ τη βδομάδα για να αγοράζουν φαγητό. Οι σύγχρονοι αυτοί σκλάβοι δούλεψαν για περισσότερους από 65 (!) εργοδότες, ενώ εργάστηκαν και για την οικοδομή του αεροδρομίου Λάρνακας.²⁸

Το όμορφο νησί μας έχει επίσης παράδοση στο εμπόριο σαρκός. Μέχρι το 2009 υπήρχε η λεγόμενη βίζα «καλλιτέχνης» που ενώ έφερνε μετανάστριες γυναίκες στην Κύπρο με πρόσχημα να δουλέψουν ως καλλιτέχνιδες (π.χ. χορεύτριες), οδηγούσε με μαθηματική ακρίβεια στη βιομηχανία του σεξ. Σήμερα, μετά την κατάργηση της βίζας αυτής το σκλαβοπάζαρο συνεχίζεται με άλλους τρόπους. Το καλοκαίρι που μας πέρασε δημοσιεύτηκε περίπτωση όπου τρεις νεαρές γυναίκες από το Καμερούν ήταν για μήνες κλειδωμένες σε σπίτι σε αγροτική περιοχή. Όπως ανέφεραν οι ίδιες, οι σωματέμποροι τις εξανάγκασαν να έρχονται καθημερινά σε σεξουαλικές επαφές με πολλούς άντρες, τις εξανάγκασαν δηλαδή να δέχονται πολλαπλούς βιασμούς σε καθημερινή βάση. Όταν προσπάθησαν να δραπέτεύσουν από την κυπριακή κόλαση με πλαστά διαβατήρια συνελήφθησαν και πέρασαν πολλές μέρες σε αστυνομικά τμήματα και στις κεντρικές φυλακές. Όπως περιγράφει η μόνη (!) από τις τρεις γυναίκες που αναγνωρίστηκε αργότερα ως θύμα εμπορίας, η κράτηση στα αστυνομικά κρατητήρια της Πάφου ήταν άθλια, με καθημερινή παραβίαση στοιχειωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων της.²⁹

28
29

<http://archives.cyprus-mail.com/2009/11/14/court-hears-of-workers-miserable-conditions/>
<http://www.sigmalive.com/simerini/news/255060/treis-afrikanes-stin-kypriaki-kolasi>

Συμπεράσματα για αντιστάσεις

> Όπως δείχνει η στροφή που έγινε στις αρχές του '90, η μεταναστευτική πολιτική είναι πάνω απ' όλα πολιτική διαχείριση της εργατικής τάξης. Οι μεταναστευτικές πολιτικές αλλάζουν, γίνονται πιο «ανθρώπινες» ή πιο «σκληρές» ανάλογα με τα συμφέροντα της κυρίαρχης τάξης.

> Το κυπριακό κράτος ακολουθεί μια πολύ σκληρή μεταναστευτική πολιτική σε ότι αφορά τους αιτητές ασύλου, με ελάχιστες παραχωρήσεις καθεστώτος πρόσφυγα αλλά και παραμονής στη χώρα. Έτσι δημιουργεί σώματα που περισεύουν, που θα βρουν το δρόμο για τη μαύρη εργασία, τα κέντρα κράτησης, την απέλαση.

> Κανένας ξένος εργάτης δεν λαμβάνει καθεστώδες μόνιμης παραμονής· κάθε μετανάστη/ηρόσφυγα στην Κύπρο με προσωρινή άδεια παραμονής ζει υπό καθεστώδες μόνιμου κινδύνου παρανομοποίησης και εν δυνάμει απέλασης.

> «Παράνομες» είναι όχι μόνο όσες εισέρχονται «παράνομα» στη χώρα αλλά και όσες παραμένουν μετά τη σύμβαση εργασίας στην Κύπρο, όσες φεύγουν «παράνομα» από τον εργοδότη τους ή όσες απολύονται από αυτόν. Η παρανομοποίηση δεν υφίσταται μόνο στα σύνορα αλλά μπορεί να διαπερνά κάθε σπίτι και χώρο παραγωγής.

> Η συνολική μεταναστευτική πολιτική του κράτους αποτελείται από πολλαπλά επίπεδα και χώρους: συνοριακοί έλεγχοι, ελεγχόμενη εργασία κατά την διαδικασία αίτησης ασύλου, παρανομοποίηση, σύλληψη, κέντρα κράτησης, «παράνομη» εργασία, απέλαση· όλα αποτελούν αναπόσπαστα κομμάτια μιας ενιαίας μεταναστευτικής στρατηγικής.

> Τα κέντρα κράτησης μεταναστών δεν υφίστανται για να τιμωρούν τους πιο «κακούς» αλλά ως ενδεχόμενη τιμωρία για τους πάντες. Σημασία δεν έχει τόσο το ποιοι είναι έγκλειστοι και για πόσο καιρό, αλλά το να είναι πάντα κάποιοι, με σκοπό πάλι τη δημιουργία φόβου για ακραία πειθάρχηση του εργατικού δυναμικού.

> Η παρανομοποίηση της ξένης εργατικής δύναμης υφίσταται γιατί εξασφαλίζει για την εργοδοσία συνθήκες δουλείας. Παραφράζοντας το φασιστικό σύνθημα θα λέγαμε πως κάθε ξένος εργάτης ισούται με ένα χορτάτο ντόπιο αφεντικό.

> Για ένα μεγάλο κομμάτι της μεταναστευτικής εργατικής δύναμης, όπως οι οικιακές εργάτριες, δεν χρειάζεται καν η παρανομοποίηση, καθώς οι νόμιμες συνθήκες εργασίας είναι πάρα πολύ κοντά σ' αυτές της παράνομης. Παρ' όλα αυτά χρησιμοποιείται πάντα το φόβητρο της παρανομοποίησης για την απόλυτη πειθάρχηση.

> Για το υπόλοιπο κομμάτι της ξένης εργατικής δύναμης, βλέπε εργάτριες σε τουρισμό, γεωργία, οικοδομές, βιομηχανία του σεξ, κυριαρχεί ένας συνδυασμός παρανομοποιημένης και νόμιμης εργασίας. Η απόλυτη εκμετάλλευση υφίσταται όχι μόνο για τους «παράνομους» αλλά και για τους υπόλοιπους που δεν είναι παρά εν δυνάμει «παράνομοι».

> Στρατηγική του κυπριακού κράτους δεν είναι να αποτρέψει την είσοδο κάθε «παράνομου» μετανάστη, ούτε να απελάσει όσους δεν έχουν νόμιμο δικαίωμα να μείνουν. *Είναι πολύ περισσότερο να παρανομοποιεί και να νομιμοποιεί ανάλογα με τις ανάγκες σε εργατικό δυναμικό. Επίσης είναι η στρατηγική του μόνιμου κινδύνου παρανομοποίησης αλλά και η ίδια η παρανομοποίηση για να κρατά τους εργάτες σε συνθήκες σκλαβιάς. Είναι μια στρατηγική φτιαγμένη από το κράτος για το Κεφάλαιο.*

> Η επίθεση κατά των ξένων εργατιών είναι επίθεση ενάντια σε ολόκληρη την εργατική τάξη. Ο υποβιβασμός των εργατικών δικαιωμάτων για μια μερίδα του πληθυσμού θέτει τις βάσεις για παραβιάσεις των δικαιωμάτων του συνόλου της εργατικής τάξης καθώς τα καθιστά ευάλωτα σε αυθαίρετες παρεμβάσεις ανάλογα με τις ανάγκες του κεφαλαίου. Η ντόπια εργατική τάξη οφείλει να συνδεθεί με τους μετανάστες εργάτες, να σταθεί αλληλέγγυα στους αγώνες τους και να τους συνδέσει με τους δικούς της.

> Στρατηγική της δικιάς μας πλευράς θα πρέπει να είναι το αίτημα για *άμεση νομιμοποίηση των μεταναστικών εργατιών*. Η νομιμοποίηση αυτή δε σημαίνει απλά μια μικροαλλαγή στο νομικό τους καθεστώς, αλλά το τέλος της μόνιμης απειλής της παρανομοποίησης. Και όπως η παρανομοποίηση δεν λαμβάνει χώρα απλά μέσα σε κυβερνητικά και νομικά γραφεία, αλλά είναι μια διαδικασία καθημερινή, σε κάθε γειτονιά, σχέση, σχολείο, χώρο εργασίας, τέτοια πρέπει να είναι και η διαδικασία νομιμοποίησης. Αν στα μάτια των προσφύγων και μεταναστών εργατών δούμε κοινά συμφέροντα, τότε θα μπορούσαμε να δημιουργήσουμε κοινές αντιστάσεις.

Βιβλιογραφία:

Asyl in der Republik Zypern, KUB, 2013. Μπορείτε να βρείτε την μπροσούρα σε συντομειωμένη έκδοση στα αγγλικά εδώ: <http://www.kub-berlin.org/images/stories/dokumente/Study%20-%20Asylum%20in%20Republic%20of%20Cyprus.pdf>

"I Thought I Was Applying as a Care Giver": Combating Trafficking in Women for Labour Exploitation in Domestic Work, Mediterranean Institute of Gender Studies (MIGS), 2015.

Asylum Procedures & Reception Conditions in Cyprus, KISA, 2011

Σχεδόν Αόρατοι: Η παρανομοποίηση της εργασίας ως κρατική στρατηγική για τη μετανάστευση, antifa scripta, 2013

Προσφυγική κρίση , ε; Business as usual, antifa deltio #9, αυτοδιαχειριζόμενο στέκι νομικής, 2015

Φασισμός, Ξενοφοβία και Ρατσιστική Βία στην Κύπρο: Άρθρα και Ντοκουμέντα από την περίοδο 1999-2015 – Τέταρτη Έκδοση, 2015

ΚΥΠΡΙΑΚΗ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΑΡΧΕΙΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΚΑΙ
ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ**

ΣΥΜΒΑΣΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

**MINISTRY OF INTERIOR
CIVIL REGISTRATION AND
MIGRATION DEPARTMENT**

CONTRACT OF EMPLOYMENT

CONTRACT OF EMPLOYMENT

Agreement made on the between
Name
Address
Telephone
Employer's Registration Number (Social Insurance)
(hereinafter called "THE EMPLOYER") on the one part

and

Name
Nationality Sex
(hereinafter called "THE EMPLOYEE") on the other part, covering the following:

1. (a) The Employer shall employ the Employee and the Employee shall work exclusively for the Employer to the post/occupation at his residence. The present agreement covers the period of months from the day the Employee begins work according to this contract.
- (b) The Employer shall deposit with the Civil Registry and Migration Department a bank Guarantee of € as security for travel expenses of possible repatriation of the Employee. In case the Employer is a Diplomat, he shall provide a letter to the Civil Registry and Migration Department acknowledging acceptance of financial responsibility to repatriate the Employee (not applicable if the employee is a EU citizen or citizen of an acceding country).
- (c) The Employee's entry residence and employment shall be subject to the provisions of the Aliens and Immigration Laws and its relevant Regulations.

- (d) The Employee shall undergo a medical test, at the time of his/her arrival in order to provide a certificate that he/she is free from contagious diseases. Medical expenses shall be paid by the Employer.

2. The Employee

- (a) Shall not be allowed to change Employer and place of employment during the validity of this contract and his Temporary Residence/Work Permit.
- (b) Shall work 6 days per week, for 7 hours per day, either during the day or the night and shall perform his duties or any other duties relevant to his employment according to the requirements of the Employer, and shall obey all orders and instructions given by the Employer or his authorized representatives and shall cooperate with the rest of the Employer's staff and contribute to the utmost of his abilities in promoting the interest of the Employer, protect his property from loss, damage etc. and without delay inform the Employer or his responsible representative of any such loss, theft, etc. that may come to his attention.
- (c) Shall obey and comply with all orders and instructions of the Employer and faithfully observe the rules, regulations and arrangements for the time being in force for the protection of the Employer's property and in general the good execution of the work.
- (d) Shall produce work of the highest standards and in no way inferior in quality and quantity to the work produced by skilled or unskilled workers of the same specialization/occupation in Cyprus.

- (e) During his employment, shall not, in any way (except so far as may be proper in the ordinary course of his duties) divulge or make known any information relating to his employer or his business or any of his customers or any other information which may come to his knowledge.
- (f) Shall not at any time be guilty of any act or conduct which may cause damage, according to the judgment of the Employer, to his property/interest or reputation, and shall in all respects and all times conduct himself with propriety and decorum, and in particular shall obey and comply with all the law, rules and regulations for the time being in force in Cyprus.
- (g) Shall not be entitled in any way and for any reason to any increase of his fixed salary, unless it is provided under this contract or it considered appropriate by the Employer.
- (h) Shall not engage, contribute or in anyway, directly or indirectly take part in any political action or activity during the course of his stay in Cyprus, and shall observe faithfully the laws governing the conduct and behaviour of aliens.

3. Emoluments and Fringe Benefits

The Employer shall pay the following emoluments and fringe benefits to the Employee during the course of the above employment.

- (a) The amount of €.....- per month, for 42 hours work per week.
- (b) The Employee shall be entitled to 24 working days annual leave with full pay. Also the Employee shall be entitled to the following 9 official holidays with full pay: 1st January, 6th January, Easter Saturday, Easter

5. General Terms

- (a) Any dispute in respect of this contract shall be governed by the Law/Regulations applicable and in force. The decision of the arbitration shall be binding on both parties. During arbitration a member of the Embassy/Consulate in Cyprus may be present. In case of disciplinary proceedings, the Employee will be given an opportunity to explain his case.
- (b) If the Employee at any time disobeys or neglects or refuses to carry out or comply with all lawful instructions given to him by the Employer or his representatives on the basis of this contract, or if he is found guilty of consumption of alcoholic drinks, or gambling, or unjustified absence from his work, or if he violates the Laws of the Cyprus Republic, the Employer may immediately dismiss him from his work by giving him written notice, and he shall be repatriated.
- (c) Breach of any of the clause of this contract will automatically cause the termination of this contract as well as the validity of the Employment and Residence Permit.
- (d) Each party may cancel this contract under the terms and Conditions provided by the Termination of Employment Law, 1967, giving at least one month's notice to the other party. In such case the Employer shall pay to the Employee all arrears of salary and the Employee shall accept the same in full discharge of all claims whatsoever. If any of the parties to the present contract violates any of its terms and conditions, the other party has the right to claim damages.

ΕΙΜΑΕΤΕ ΣΥΝΑΘΡΟΙ
ΜΕ ΤΑΝΑΤΡΕΙΣ

★ antifa

LEPUS Accessories

LEPUS

